

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus II. Quibus Ecclesiis competat jus sepulturæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

re electionem; non autem purè hortando, vel suadendo etiam precibus adhibitis, quin intendamus cum obligare, ut mutare non possit, sic Pasqualigus, decisione 372. n. 2. & 4. cum, & apud eum Rodriquez, Portel. Suarez, Navarr. D. Antonin. & alii.

ARTICULUS II.

Quibus Ecclesiis competat jus sepultura?

2390 **C**ommunis habet, quod de jure communi jus sepulturae competat Ecclesiis populum habentibus, vel curam animarum, quales sunt Parochiales; sic tradunt aliqui ex Clement. *Dudum §. Verum h. t. & 13. q. 1. c. 1.* Unde quidam Neotericus *h. t. §. 4. n. 5. ait.* Monasteria, quae populum, & jus parochiale non habent, posse quidem habere cæmeterium, sed pro suis duntaxat, & pro Religiosis hospitibus ibi morientibus, *c. 1. caus. 16. q. 1. c. fin. h. t. in 6.* & licet defunctus elegerit sepulturam in alia Ecclesia, vel monasterio, propterea tamen admitti non debere; cum ad hoc ipsum, (ut v. g. Monasterium possit sepelire aliquem, qui ibidem ultro sepulturam elegit) speciali privilegio opus sit, juxta *c. in nostra. 10. h. t.* quale privilegium concessum est ordini Prædicatorum, & Minorum, in cit. Clem. *dudum §. hujusmodi* imò de facto omnibus Monasteriis Regularium vel ex privilegio, vel ex consuetudine jus sepeliendi defunctos competere, ex Lancelloto refert P. Engl. *h. t. n. 4.*

2391 Verum contrarium etiam de jure communi videtur colligi ex *c. Fraternitatem. 3. h. t.* ubi Innocentius III. Genuensi Archiepiscopo scribens, *Fraternitatem*, inquit, *tuam non credimus ignorare, mortuorum sepulchra, & cæmeteria apud illas Ecclesias, & Monasteria ex antiquo esse disposita, in quibus religiosorum fratrum conventus sunt constituti, & orationes atque Missarum solemnias, tam pro vivis, quam pro defunctis frequentius celebrantur: unde ipsorum devotioni, & extreme voluntati, qui apud hujusmodi Ecclesias sepeliri desiderant, minime contradicendum est;* ubi nullum verbum de Monasterio habente populum, vel curam animarum, sed in quo est Religiosus cæterus constitutus, frequens oratio, & Missarum celebratio tam pro vivis, quam defunctis; quod utique magis contingit in Ecclesiis Regularium; quam Parochialibus; non igitur verificatur illud, *de jure communi solis Ecclesiis Parochialibus competere jus sepulturae.* Sed nec id

rectè deducitur ex Clement. *Dudum, cit. §. verum;* ibi enim solum dicitur, si quis elegerit sepulturam in Ecclesia Regularium, parochiali nihilominus solvendam ex relictis dictæ Ecclesiæ, quartam funeralem: & hanc sententiam expressè tradit Passivinus de Statibus *hominum. tom. 2. q. 187. a. 4. à n. 137.* Bordonus *resolut. 51. n. 6.* & Fagnanus in *dict. c. 3. à n. 5.* de quo infra n. 2402.

Quod adducitur ex *16. q. 1. c. placuit. 1.* 2392 ubi dicitur: præcipimus, ut aliquis Monachus pœnitentiam nemini tribuat, nisi sibi invicem, ut justum est: *mortuum non sepeliat, nisi Monachum in Monasterio secum morantem: vel, si fortuito quemquam adventantium fratrum ibi mori contigerit;* non evincit intentum de omnibus Regularibus, etiam non Monachis; textus enim expressè loquitur de *Monachis, quæ talibus*, ut patet ex ipso textu cit. *c. Placuit*, ibi: *Placuit omnibus residentibus in sancta Nicæna Synodo, ut Monachorum conversatio, & vita, secundum etymologiam nominis ab omnibus distrepet. Monachus enim græcè, latinè singularis dicitur.* Unde *Monachum per omnia singulariter agere oportet.* Quamobrem firmiter, & insolubiliter omnibus præcipimus, ut aliquis Monachus ut supra; unde D. Hieronymus ad Riparium Presbyterum adversus Vigilantium: *Monachus, inquit, non docentis, sed plangentis habet officium: qui vel se, vel mundum lugeat, & Domini pavidus præstolatur adventum;* quo innuitur, *Monachis non competere ex officio sepelire mortuos non suos;* ex quo non sequitur eorum Ecclesias jure communi non esse capaces alios recipere ad sepulturam; quamvis etiam hodie Monachi Clericorum officia, & jure, & cum magna adificatione obeant in pluribus locis, de quo in ead. causa *16. q. 1. c. 2. & seqq.*

Frustra verò assert *c. fin. h. t. in 6.* nam 2393 in eo nec verbum habetur, quod sole parochiales Ecclesiæ de jure communi habeant sepulturam, seu jus sepeliendi; verba illius *c. retulimus supr.* Denique neque *c. 10. h. t.* illi favet: Ibi enim solum dicitur, quod *privilegiati super jure funerandi,* sepelire possint illos, qui apud eos eligunt sepulturam, *solvendo tamen canonicam portionem Ecclesiæ parochiali:* si verò alios sepeliunt, teneantur restituere, quidquid occasione funeris receperunt, nam licet hoc verum sit, quod *privilegiati* non possint recipere ad

sepulturam eos, qui apud eos eligunt sepeliri, nisi solvant canonicam portionem Ecclesie parochiali: ex hoc tamen textu non inferitur legitime conclusio, quam ponit ille Author cit. n. 2390. dicens: *& licet defunctus elegerit sepulturam in Monasterio, propterea tamen admitti non debere, cum ad hoc ipsum speciali privilegio opus sit*; hoc sane non sequitur ex illo antecedente, nec ex textu c. 10. h. t. quod in istum finem allegat.

2394 Aliud enim manifeste est: Monasteria non possunt sine speciali privilegio recipere ad sepulturam eos, qui elegerunt eam in ipsis: aliud, Monasteria, licet privilegiata quoad sepulturam, non possunt recipere ad sepulturam eos, qui elegerunt eam in ipsis, non soluta portione canonica Ecclesie parochiali. Prorsus enim diversa sunt, Monasterium sine speciali privilegio non potest tales sepelire; & Monasterium, vi privilegii sepultura, potest tales sepelire sine portione canonica parochie debita; primum nullo modo dicitur in eo c. 10. quia ibi non fuit questio, an Monasterium sine speciali privilegio possit recipere ad sepulturam eos, qui eligunt in eo sepeliri? cum id jam constaret, posse ex c. *Fraternitatem. 3. h. t. relato n. 2391.* controversia igitur erat de secundo, cum quidam Regulares privilegiati recusarent solvere illam portionem parochia, contra id, quod privilegium concedebat; & hoc negative resolutum est in dicto c. 10. h. t. nihil igitur ad intentum illius conclusionis ex cit. c. 10. probatur.

2395 Accedit, quod in dicto c. *in nostra. 10. h. t.* quod allegatum est, non agatur ex professo de questione; an Regularibus opus sit speciali privilegio, ut possint sepelire illos, qui apud ipsos eligunt sepeliri; sed solum de querelis contra Hospitalarios, qui virtute privilegii sepulturae, concessi, in multis excedebant, inter alia duos alterius Parochiae mortuos *infra legitimos annos* (qui scilicet sibi de jure sepulturam eligere non poterant) ad sepulturam receperint, & ab his accepta, sibi reservarint; ut patet ex toto casu. Quamvis igitur verum sit, illas Ecclesias de jure communi habere jus carnerii, & funerandi, quae habent populum, ut sunt Parochiales, at quod hoc habeant sola Parochiales; nullo jure cautum est generatim, esto Monasteria non habeant carneria (seu locum sepulturae deputatum) nisi pro suis, ut constat ex dicto, & expresse tenet Wagnereck in c. *Fraterni-*

tatem. 3. h. t. in Exegesi, Not. 2. cum Innocentio *ibid. cit. in c. 1. h. t.* id, quod clare confirmari potest ex 13. q. 2. c. *ubicunque. 6.* dicente: *ubicunque temporum, vel locorum facultas tulerit, apud majorem Ecclesiam, ubi sedes est Episcopi, sepultura celebrentur. Si autem propter temporis, vel loci asperitatem hoc difficile fuerit visum, apud Ecclesiam, in qua Religiosorum, Canonicorum, vel Monachorum, vel sanctimonialium religiosa congregatio communiter degerit, sepeliatur. Si autem & hoc ineptum visum fuerit, ubi quis decimas persolvebat vivus, ibi sepeliatur & mortuus.*

Ex hoc enim textu (qui desumptus est ex 2396 CC. Triburicensi, nec ullo jure decretalium immutatus, aut restrictus est) clare habetur, *ubicunque temporum, vel locorum posse fideles sepeliri* (si ipsi elegerint) *apud Ecclesiam, in qua Religiosorum Canonicorum, vel Sanctimonialium religiosa Congregatio habitaverit.* si difficile fuerit propter temporis, vel loci asperitatem sepeliri apud majorem Ecclesiam, ubi sedes est Episcopi; ubi glossa V. *ubicunque*, istud, inquit, c. instruit, quod, si quis vult eligere aliam sepulturam, quod hunc servabit ordinem in eligendo, quod potius eliget *Episcopalem* Ecclesiam (non dicit *Parochialem*, & hanc *solum*; aut nisi *alia Ecclesia*, quam eligit, sit *speciali privilegio ad hoc munita*) quam alteram; si tamen alio modo eligit, standum esse voluntati suae, dum tamen habeat justam causam eligendi; sic Gloss. cit.

Deinde in ipso casu eadem Glossa notat, 2397 quando dicitur: *sepeliendum esse apud majorem Ecclesiam*, intelligi de illis, qui habent antiquam sepulturam in Episcopali Ecclesia, cum non possit intelligi de omnibus civibus; 2. id accipiendum, ut ibi sepeliatur, nisi *difficiliter*, hoc est, non *apud* id fieri possit; non autem secus; consequenter habentes antiquam sepulturam in Cathedrali, vel alios id non habentes, ex rationabili causa (non autem *meri arbitrii temeritate*, ut dicitur 13. q. 2. c. *Placuit*) posse sibi sepulturam eligere apud Ecclesiam *etiam Sanctimonialium*, vel aliorum Regularium (in religiosa Congregatione cum regulari observantia degentium) quin textus iste, vel alius etiam in Decretalibus requirat *in Ecclesia electa* speciale privilegium funerandi, *directe* ipsi concessum; quia facultas uni concessa per ordinem ad aliquid exercendum *in tali Ecclesia*, vel loco, coipso per necessariam consequentiam,

tiam, sine ulla concessione alia Ecclesie, vel loco directè facta, porrigitur ad ipsam etiam Ecclesiam, vel locum, si & hic sit sub jurisdictione concedentis, ut alibi dixi de officio delegati; & tradit Pyrrhus Corradus in *Praxi dispens. Apostol. l. 1. c. 6. à n. 18.*

2398 Rem explicat exemplis, dicens, quando sumus in necessariis consecutivis, & accessoriis, quia tunc dispensatio concessa super principali, censetur etiam concessa super necessariis consecutivis & accessoriis: & generaliter dispensatus ad aliquid, videtur dispensatus ad omnia accessoria, per Gloss. communiter receptam in *c. quia in tantum, vers. plures Ecclesias, de prab. Sanch. de matr. l. 8. D. 1. n. 19. Rota decis. 12. n. 33. in recent. p. 5.* sicut etiam dispensatus ad duo beneficia incompatibilia, censetur etiam dispensatus super illorum residentia, licet non exprimatur, Gloss. in *c. si quis in Clero, vers. solemnibus. 7. q. 1. Host. in c. cum in cunctis, de elect. & in tali dispensatione subintelligitur clausula, quò dispensatus deserviat per Substitutum, seu Vicarium, Mandol. super reg. 20. q. 7. n. 4. & comprehendit solum ea, quæ veniunt in necessariam consequentiam, & inseparabilem, non autem separabilem; Felinus in *c. postulasti, n. 10. de reserv.* aliàs enim talis dispensatio redderetur profusus inanis: nullumque operaretur effectum; Felin. in *cit. c. postulasti.**

2399 Ethocadèdè verum est, ut illud, quod in consequentiam venit, trahatur etiam contra naturam suam, à principali, quod aliàs frustra videretur concessum, L. *Papinianus §. si ex causa ff. de inoffic. testam.* & videmus in praxi receptum, quòd, cum ad præscriptum Concilii *Trid. Sess. 24. c. 2. de reform.* provisi de quibuscunque beneficiis, curam animarum habentibus, in manibus Episcopi, vel Vicarii, & provisi de Canonicatibus, & dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus, etiam in Capitulo, professionem fidei emittere teneantur, nihilominus si daretur proviso indultum de percipiendis fructibus in absentiam, per necessarium antecedens censetur dispensatus à professione fidei faciendâ, ut fuit resolutum in una Carthaginens. fructuum, de primâ Julii 1588. coram Plate, teste Garcia de benefic. p. 3. c. 3. n. 77. jura namque correctiora, & quantumvis exorbitantia, loquentia in casu expresso, trahuntur ad casum, qui solet venire in consequentiam alterius, c. *Niramur, de serv. non ordin.*

Ex his resolvitur potest etiam quæstio non 2400 ita pridem facta, an Parochus jure negare potuerit sepulturam infantis in Ecclesia *Sanctimonialium*, in qua Parens ejus desideravit eum sepeliri, postquam plures ejus proles jam antè in eadem Ecclesia sepultura traditæ sunt, nemine quicquam antecedenter in contrarium movente, licet factum publicè constaret, & parentes jura parochialia fideliter & tunc persolverint, & nunc etiam pariter persolvere voluerint? Videri posset, id jure factum ex doctrina relata superius n. 2390. prout etiam in facti contingentia parentibus, & Ecclesie *Sanctimonialium* in dato casu negatum est, sed pluribus tum utriusque juris Viris peritis etiam secularibus, tum etiam Ecclesiasticis, & Curatis, meo quoque judicio visum est, immeritò id negatum esse; nam ratio negandi, quæ ab eo reddebatur, erat, quòd Ecclesie Monasteriorum, nisi speciali privilegio munitæ sint, ut valeant defunctorum cadavera ad sepulturam recipere, non habeant jus funerandi etiam eos, qui in eis sepulturam sibi elegerunt, sed *sola parochiales*; & hoc ex rationibus allatis in n. 2390. sed hæ rationes id non probant, ut constat ex dict. à n. 2391. ergo.

Deinde, cum his, quæ in favorem suum 2401 adduxit *cit. loc. supr. n. 2390.* ipse fateatur cum doctissimo Canonista P. Engl, & Lanceloto ibid *cit. de facto* omnibus Monasteriis Regularium vel ex privilegio, vel ex consuetudine jus sepeliendi competere, salvis tamen semper juribus Parochialibus quoad taxam, & portionem canonicam parochia debitam, non erat, unde hoc jus, commune omnibus, negaret dicto Monasterio, præsertim cum constaret ei in ordine ad hoc (etiam secluso communi privilegio, & consuetudine) jus funerandi acquisitum esse, ex usu, & exercitio sepeliendi, per ipsum Monasterium *Sanctimonialium* illius loci, ut ponit casus, factò sciente, ac patiente illo, qui poterat, & debebat, si juri suo præjudiciosum, & illis sine speciali privilegio incompetens, credebatur; nam ejusmodi casu, & exercitio alicujus juris, etiam bis, aut ter, imò semel tantum, ut dictum est, exercito, acquiri jus ad talem actum deinceps jure acquirendum, constat ex dict.

His adde, quæ tradit Fagnanus *c. Fra. 2402 servitatem 3. de sepultur. n. 5.* ubi postquam retulit opinionem Abbatis Siculi, (docen-

ARTICULUS III.

Quis concedere possit Ecclesiis jus sepulture?

(docentis, non posse quem relicto Majorum sepulchro eligere sibi sepulturam in Ecclesia, *quæ de jure, vel privilegio cimiterium non habet*) subjungit, quod hoc fallat in Ecclesiis omnibus, ubi sunt religiosa persona in conventu, in quibus missæ, & divina officia celebrantur, ut clarè probat hæc litera, ibi: *mortuorum sepultura, & cimiteria apud illas Ecclesias, & monasteria ex antiquo esse disposita, in quibus Religiosorum Fratrum Conventus, &c.* ponderando illa verba, ex antiquo esse disposita, quæ magis videntur referenda ad jus commune, & ad dispositionem, quæ fit per viam legis, quàm per viam privilegii, ut in Auth. de appellat. circa princip. junctâ Gloss. V. Antiquitati; & paulò post ad opinionem Abbatis restringentis textum ad Monasteria, *quæ habent populum*, volentis opinioni suæ suffragari Clementinam dudum, ubi Mendicantes obtinuerunt jus sepulture ex privilegio Apostolicæ Sedis: ergo illis antea non competebat de jure commune: nam frustra ex privilegio impetratur, quod de jure commune competit, L. ult. C. de Theaur. l. 10. l. 1. §. quod beneficium, ff. ad municipalem, gloss. 1. in c. 1. de rescript. Ad hanc, inquam, opinionem respondet Fagnanus cit. n. 6. Intellectus Abbatis nimis restringit hanc literam, quæ generaliter loquitur de monasteriis, & fundat se in divinatorum frequentia, & contra Abbatem allegat textum expressum in c. ubiunque 13. q. 2. ubi Concilium Triburien. statuit, ut si fieri possit, primò quis sepeliatur in Ecclesia Episcopali; deinde in Ecclesiis monasteriorum, ubi Religiosa degit congregatio; tertio in plebibus, seu capellis, ubi decimæ persolvuntur: ad idem facit textus apertus in c. Agapitus 16. q. 1. ubi Gregorius arguit Episcopum de Urbe veteri, quod inhumaniter prohiberet missas celebrari, & mortuos sepeliri in monasterio S. Gregorii, jubetque, ut de cætero hoc permittat, absque ulla contradictione; & quamvis Hugo, Laurent. & Joannes dicant, illum textum loqui de monasterio habente populum, tamen, ut inquit ibi Archidiaconus, circa medium, isti Patres erraverunt in facto; quia monasterium Sancti Gregorii non habet populum. Ad Clement. dudum, respondet, privilegium Mendicantium non fuisse inutile, quia jus antiquum erat dubium propter varietatem opinionum, c. super specula, ne Clerici, vel Monachi.

Communi, nec consuetudine, vel præscriptione habet jus recipiendi defunctorum cadavera ad sepulturam, n. loquendo universim de tota Ecclesia, solum Papam; Legatum à Latere in sua Provincia: Episcopum in sua Diocesi, id posse concedere, ut tradit Barbosa de officio Parochi c. 26. n. 9. quem citat, & sequitur Pirhing h. t. n. 32. Et quamvis præcedente articulo ostensum sit, hoc jus concessum esse; non solis Ecclesiis Parochialibus, sed etiã Monasteriorum, ubi religiosa congregatio Regularium degerit, tum ex c. Fraternitatem 3. h. t. de quo n. 2391. & c. ubiunque relato n. 2395. ubi statuitur, ut si fieri possit, primò quis sepeliatur in Ecclesia Episcopali: deinde in Ecclesiis Monasteriorum, ubi religiosa degit congregatio: tertio, ubi quis decimas percipiebat: ceterum tamen Pirhing loc. cit. textum istum de Monasteriis habentibus populum intelligi debere; sed hujus nullam rationem, vel legem affert; & hujus limitationis nullum verbum habetur, vel in cit. canonibus, ut ostendimus loc. cit. nec in decretalibus.

Citat quidem 1. Clement. dudum §. ve. 2403 rum, sed de hac jam constat ex dict. a n. 2402. deinde 13. q. 1. c. Ecclesias 1. sed ex hoc c. nihil ad intentum concluditur; verba illius sunt: *Ecclesias singulas singulis Presbyteris dedimus: parochias, & cimiteria ejus divisimus: & unicuique jus proprium habere statuimus: ita videlicet, ut nullus alterius parochia terminos aut jus invadat: sed sit unusquisque suis terminis contentus, & taliter Ecclesiam, & plebem sibi commissam custodiat, ut ante tribunal æterni iudicis ex omnibus sibi commissis rationem reddat: & non iudicium, sed gloriam pro suis actibus accipiat;* Sic Dionysius Papa, scribens Severo Episcopo, epist. 2. Nam ex hoc textu solum habetur, nullum Presbyterum, qui jus solius suæ Ecclesiæ per Ecclesiarum divisionem est attributum, debere, aut posse licite in Ecclesia alterius sibi jus aliquod usurpare; quod omnino verum est; nam de hoc textu agit; non autem eum, qui præest Ecclesiæ, cuius attributum est recipiendi ad sepulturam in Ecclesia sua quoscunque, quibus licet etiam extra parochialem eligere sepulturam etiam in Ecclesiis Monaster. juxta id, quod habetur in cit. c. Fraternit. & c. ubiunque. Dices: